

สถานการณ์การระบาดของโรคข้าว

จากการสำรวจสถานการณ์ การระบาดของโรคข้าว ในเดือนตุลาคม 2552 ของฝ่ายวิชาการ บริษัท ลัดดา จำกัด พบว่า ขณะนี้ มีการระบาดของโรคข้าว ในเขตจังหวัดพิจิตร ก่อนข้างรุนแรง โรคที่พบ มีทั้งโรคที่เกิดจากเชื้อรา และโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

โรคที่เกิดจากเชื้อรา

โรคใบขีดสีน้ำตาล ซึ่งเกิดเชื้อรา *Cercospora oryzae* ลักษณะแผลมีสีน้ำตาลเป็นขีดๆ ขนานไปกับเส้นใบข้าว เชื้อราสาเหตุชนิดนี้ จะเป็นต้นเหตุให้เกิด โรคมะลิค่าง

โรคไหม้ ซึ่งเกิดจากเชื้อรา *Pyricularia grisea* โรคนี้จะเกิดได้ในทุกระยะการเติบโตของต้นข้าว ถ้าเกิดในระยะแตกกอ เรียกว่า โรคไหม้บนใบ (Leaf blast) ใบมีแผลคล้ายรูปดา ขอบแผลสีน้ำตาล กลางบริเวณแผลมีสีเทา ถ้าเกิดในระยะออกรวง เรียกว่า โรคเน่าคอรวง (Neck rot) แผลมีรอยช้ำสีน้ำตาลดำที่บริเวณคอรวง รวงข้าวจะเปราะหักง่าย เมล็ดข้าวจะลีบหมด

โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

โรคขอบใบแห้ง ซึ่งเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* ลักษณะแผลที่เด่นชัดเมื่อครกถูกลามแล้ว จะเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว บริเวณแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำ ที่แผลมีหยดน้ำสีครีมข้น ลักษณะกลมๆเท่าหัวเข็มหมุด (bacterial ooze) แผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทาหรือน้ำตาล ขอบใบข้าวจะแห้ง

อุณหภูมิที่พอเหมาะ และอากาศมีความชื้นสูง เช่นในช่วงปลายปี ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ไปจนถึง ธันวาคม นี้ จะเป็นปัจจัยเสริมให้มีการระบาดของโรคดังกล่าวเกิดการระบาดไปทั่วภาคกลางของประเทศ ซึ่งกำลังอยู่ในฤดูปลูกข้าวรอบปลายปี ดังนั้น ชาวนา จึงควรต้องระวังป้องกันการแพร่กระจายของโรค ก่อนจะทำความเสียหายเมื่อข้าวถึงระยะตั้งท้อง ออกรวง เพราะจะทำให้ผลผลิตข้างเสียหาย โดยเฉพาะ โรคใบไหม้ ชาวนาจะต้องควบคุมโรคในระยะใบให้ได้ ก่อนที่โรคจะลุกลาม ไปถึงระยะออกรวง

โรคใบขีดสีน้ำตาล

โรคไหม้ที่เกิดบนใบข้าวในระยะแตกกอ

โรคไหม้ ที่เกิดบนคอรวง

โรคขอบใบแห้งระยะแรกๆ

หยดน้ำสีครีมข้น (bacterial ooze) บนแผลโรคขอบใบแห้ง

สารเคมีที่แนะนำเพื่อใช้ป้องกันกำจัดโรค

สารโพรพิโคลนาโซล + สารโพรคลราซ สำหรับป้องกันกำจัดโรค ใบขีดสีน้ำตาล อัตรา 80 ซีซี ต่อไร่ พ่นเมื่อเริ่มพบแผลของโรค ขีดสีน้ำตาล (ตามรูปที่) เว้น 10 วัน พ่นซ้ำอีกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคเมล็ดค่าง

สารคาซูกาเมย์ซิน สำหรับป้องกันกำจัดโรคไหม้ ถ้าพบอาการโรค (ตามรูปที่) อัตรา ต่อไร่ โดยสามารถผสมพ่นไปพร้อมกับสารโพรพิโคลนาโซล + สารโพรคลราซ

สารสเตรปโตมัยซิน สำหรับป้องกันกำจัดโรคขอบใบแห้ง (ตามรูปที่) อัตรา ต่อไร่ โดยสามารถผสมพ่นไปพร้อมกับสารโพรพิโคลนาโซล + สารโพรคลราซ

๘๘๘๘๘๘๘๘๘๘๘